

Αθήνα 16/2/2003

Αίσιος Κώστος Κουλιός

Νέες Εκδόσεις

K.1.136

Έλλης Παιονίδου «Τα μαγεμένα πέταλα της Μαργαρίτας»

Το πρώτο που παρατηρεί κανείς στο τελευταίο βιβλίο της Έλλης Παιονίδου είναι η άψογη δεξιοτεχνία. Το δεύτερο, και ίσως σπουδαιότερο, είναι η καλοδουλεμένη πλοκή της ιστορίας, ευφύεστατη και διανθισμένη από μηνύματα που αγγίζουν, πέρα από τις παιδικές, και τις καρδιές των μεγάλων. Όσο προχωρά η ανάγνωση τόσο κεντρίζεται το ενδιαφέρον. Συνειρμοί με τη σημερινή κοινωνία, παραλληλισμοί που διεμβολίζουν το καθεστώς της καλοπέρασης και της απληστίας, αλλά και το καθεστώς της φιλίας, της καλοσύνης, της αλληλεγγύης είναι τα βασικότερα στοιχεία ενός υπέροχου παραμυθιού που, κάλλιστα, θα μπορούσε να είναι αληθινό.

Εξάλλου, στους πονηρούς καιρούς που ζούμε, ποιος μπορεί με σιγουριά να υποστηρίξει ποια είναι η αλήθεια και ποιο είναι το ψέμα;

Λοιπόν, η μητέρα Μαργαρίτα πηγαίνει στους ουρανούς φροντίζοντας, προηγουμένως, να χαρίσει στα παιδιά της, δηλαδή στα πέταλά της, ονόματα. Ονόματα βγαλμένα μέσα από το καζάνι της ζωής, ονόματα με σημασία και συμβολισμό: Αγάπη, Τύχη, Προκοπή, Σεμνότητα, Τόλη, Χάρη, Χιούμορ. Κάθε πέταλο κουβαλά και τις δικές του ευθύνες. Ξαμολιούνται στον κάμπο των πειρασμών και αναλαμβάνουν να διασώσουν το γόητρό τους. Γόητρο γαλβανισμένο στη βαρύτητα των ονομάτων που τους έχει χαρίσει η μαμά.

Κράτησα πολλά διδάγματα από το βιβλίο της Έλλης Παιονίδου. Μάθησα μάλιστα και τη δική μου Μαργαρίτα, θυμήθηκα, συγκινημένος, χρόνια παιδικά, έρωτες που

με τη φαντασία μου, προσπαθώντας να ενηλικιωθώ πριν από την ώρα μου. Η συγγραφέας, γνωστή για την πυκνότητα της γραφής της, χαρίζει σε μικρούς και μεγάλους μια συναρπαστική αφήγηση, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των νέων εθίμων που, στο μεταξί, προέκυψαν. Βεβαίως, ο άνθρωπος, ακόμα και μέσα στην κοσμοχαλασιά των αλλαγών που συμβαίνουν, καταφέρνει, πάντοτε, να κρατάει αναμμένη τη δάδα της αγάπης, φροντίζοντας, πριν απ' όλα, να μένει παιδί. Μπορεί να μένει παιδί; Ε, αν δεν μπορεί, τουλάχιστον ας προσπαθεί. Έτσι δεν είναι;

«Με το σκυλί παρέα συνέχιζαν το δρόμο τους. Σκοτεινίαζε κι η Αγάπη είχε αρχίσει να κουράζεται. Κάποια στιγμή φτάνουν σε μια καλύβα. Χτυπάει, απάντηση καμία. Η πόρτα ήταν μισάνοιχτη, τη σπρώχνει, βάζει το κεφάλι της να δει. Μπροστά της ήταν ένας μονόφθαλμος καμπούρης. Η Αγάπη ρώτησε:

Καλέ μας άνθρωπε, μήπως μπορούμε να περάσουμε τη νύχτα μας εδώ; Οι φίλοι μου κι εγώ κρυβόμαστε.

Δεν μίλησε ο καμπούρης. Άνοιξε όμως διάπλατα την πόρτα κι έδειξε στην Αγάπη το τραπέζι. Έβαλε φαγητό για όλους, σούπα για την Αγάπη, ψωμί για το σκυλί, χόρτα για το λαγό και σπόρια για το καναρίνι. Αυτά όμως όλα τα 'κανε δίχως να πει ούτε λέξη. Μόνο κοιτούσε την Αγάπη με γλυκά, καλοσυνάτα μάτια.

Κατάλαβα, είσαι μουγγός, έκανε εκείνη. Κακόμοιρε. Και ζεις εδώ μονάχος;

Εκείνος έκανε νόημα πως ναι, μονάχος ζει. Πήρε

μου χρειάζεται.

Κόρη μου, είναι καμπούρης και μουγγός.

Μάνα μου, είναι γεμάτος καλοσύνη.

Είναι φτωχός, μένει σ' ένα καλύθι.

Ένα καλύθι πλούσιο από αγάπη.

Κι οι αδελφές σου; Τα εκατό φλουριά;

Μάνα μου, πες τους πως παρακαλώ να με δανείσουνε και θα δουλέψω μια ζωή να τους τα ξεπληρώσω».

Καμιά φορά, μέσα από τα παραμύθια καταφέρνουμε να ιχνογραφούμε ευκολότερα την πραγματικότητα. Πίσω από τις απλοϊκές, μα τόσο θωπευτικές λέξεις, ανακαλύπτουμε το γαλαξία μιας διαφορετικής επικοινωνίας. Αυτός είναι, κατά την άποψή μου, ο γνώμονας της Έλλης Παιονίδου. Με αφορμή την περιφρονημένη, αλλά τόσο πολύτιμη, και συχνά καταστροφική, για τους ερωτευμένους, Μαργαρίτα, στήνει ολόκληρο σενάριο. Δεκάδες χαρακτήρες παρελαύνουν απ' το βιβλίο της. Με τις αρετές τους, με τα κουσούρια τους, με τις αντιφάσεις τους. Όλοι μας, άλλωστε, κουβαλούμε στις πλάτες μια Μαργαρίτα. Κι όλες οι Μαργαρίτες κουβαλάνε στις πλάτες τους έναν άνθρωπο.

«Με τον καιρό όμως το πράγμα παράγινε. Καθένας έκανε ό,τι του κατέβαινε. Βγήκαν οι κλέφτες στο σεριάνι, λήστευαν μαγαζιά και σπίτια, κανένας δεν τους μάλωνε. Όποιος μισούσε κάποιον τον πλάκωνε στο ξύλο ατιμώρητος. Αστυνομία δεν υπήρχε να συλλάβει τους κακοποιούς, ούτε δικαστές να τους δικάσουν. Έτσι σιγά-σιγά η πολιτεία του κρόκου έγινε».